Ч. 165 (10.548). Львів, вівторок 28. липня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—2 год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 СОТ.

Пястуком проти слова.

Новий акт насильства фашистів.

Італія, а за нею европейська преса має нову сензацію. Саме в час, коли паломники з усіх закутин світа блукають по Римі — столиці своєї Церкви — та слухають святих слів про братерство народів та любов ближнього, на вулицях „вічного міста" можна побачити сцени братовбийчої боротьби. Сцени кінематографічної швидкости та інтриги. На автомобіль посла нападає гурток людей, побиває його і залишивши окрівавленого на землі, жерщій втікає.

Жертвою такого нападу стає вдруге бувш. міністр, посол, редактор і письменник в одній особі Амендоля. Партійні фашисти, яким сильна рука їхньої влади видається надто слабою, виконують акт „vendett-и" на партійнім противнику, якого діяльність видається їм надто небезпешною. По вбивстві Матеотті прийшла черга на Амендолю. Він є редактором протифашістівського „Світу" та співредактором журналу „Душа", спільно з одним з найбільше талановитих та всесторінних італійських письменників — Папініми. Амендоля, людина молода, 40-літня, незвичайної енергії, покинув університетську карієру, щоби присвятити свої сили виключно політичній діяльности, в обороні ліберальних свобод і проти спутання вільного слова владою Муссолінього. У грудні минулого року, в центрі міста, фашисти стріляли до нього, коли їхав в автомобілі, а не влучивши — побили його палицями. Нині ця друга частина замаху повторилась, і діяч лежить у шпиталі.

Критика уряду, ведена ліберальним послом — супроти якого фашисти мусіли вжити аж таких „річевих" аргументів — довела до обурення завзятих прихильників нинішнього ладу, тому, що Амендоля, провідник опозиції, виявлював з незвичайною силою аргументації Янусове обличча уряду Муссолінього. Муссоліні є звеличником геніяльного Макіявелі'ого і написав про нього навіть книжку. Та суть у тому, що Макіявелі явно проголошував апотеозу насильства і не скривав своєї думки, що керманич держави повинен користуватись усіма засобами, аж до скритовбивства включно, коли хоче перед ворогами оборонити ненарушність своєї влади.

Муссоліні є, на гадку Амендолі, людиною непослідовною і дволичною. Якщо він хоче володіти революційними законами та засобами, то повинен був підготовити справжню революцію, а не слухати короля і залишити його на своїм престолі „про людське око". Колиж усе, як упевняв уряд Муссолінього, в устрою держави не змінилось, тоді і всі демократичні права повинні надалі мати свою силу. Колиж конституція, ліберальні ідеї та демократичні підстави державного ладу є ворогами розвитку Італії, над яким працює Муссоліні, тоді він не повинен уживати аж зовнішніх прикрас для виправдання актів насильства якими справді хоче володіти державою.

Ці льогічні та дійсні суперечности між формою уряду і методами фашистівської влади мусіли в інтерпретації Амендолі набрати великої переконуючої сили та поширати вплив на суспільности, коли фашисти почували себе приневоленими реагувати на критику одиниці аж такою формою прилюдного насильства. Без огляду на те, чи уряд відхреститься від солідарности з такими методами боротьби проти своїх противників, останній епізод викличе знову неприхильний настрій супроти нього. Останнє насильство найшло вже свій сильний відгомін в европейській пресі, а кола італійських умових працьовників напевно не поминуть його без протесту. Фізичний удар у відповіді на критичне слово ніколи не зміцнював становища того, хто вдарив, навіть, коли правда була на його боці.

Штунда на Волині.

II. Ріжниці обряду, звичаї, духова атмосфера віруючих.

Зі згаданих причин не диво, що штунда починається від утрачення поваги до місцевого панотця, від підкреслення ріжних його особистих хиб і громадських помилок, особливо, коли ці помилки торкаються кишені селянина, тим більше в такі голодні роки, як от теперішній.

Переходить до штунди звичайно молодь, але пізнійше затягує вона й решту сім'ї, навіть старих дідів. Назовні штундиська хата відмічається відсутністю ікон та хрестів („ідолів"), хоч замісць них висять по стінках евангельські тексти або молитви. Штундист перестає також ходити до церкви та крім того не впускає до хати місцевого священика, або принайменше приймає його дуже нерадо. Наші панотці, — по виробленій „традиції", — самі стараються навіть не примічати істнування тих односельчан, що мають нахил до штунди. По словам пан-отців, така тактика найбільше бє по самолюбству селянина, хоч, мені думається, що як раз оцим самим відношенням панотець остаточно пхає селянина до штунди. Бож деякий ще час захвачений штундою селян вряди-годи заходить до церкви, особливо на більш торжественну Службу Божу, хоч звичайно не хреститься і не тримає свічок („мамони") в руках.

Православних обрядів штундисти не визнають, але знаю, що штундисти охоче приходять до церкви тримати до хреста дитину (бо звичай забороняє відмовлятися!), уникаючи, що правда, свічок і певно тоді як пан-отець не прожене його з церкви (а й це буває!). Необхідні церковні „треби" виконують пресвитері, котрі до зовсім недавного часу нічого не брали за свої духовні послуги, а оце тепер — принаймні знаю в одному селі — виставили кольосально високу плату: за шлюб один пресвитер захотів цілих 5 пудів пшениці — на загальне незадоволення — річ ясна — всіх штундистів. І цікаво, що молода пара обійшлась в данім випадкові без шлюбу, а з дозволу — і благословенства — своєї „общини" стала жити „на віру".

Там, де нема ще окремих штундистських кладовищ (а їх вже побачите таки частенько), ховають своїх померших штундисти і на православному цвинтарі, але денебудь у стороні. Могили роблять абсолютно однакові („по шнуру"), на рівному віддаленню одна від другої, прикрашають їх квітами (здебільшого садять „півники"), але не становлять хрестів. При похоронах збираються штундисти з кількох довколишних сіл, всі разом співають хором псалми і частенько зупиняються, щоби прочитати евангелію.

Найважнійшою релігійною церемонією являються щотижневі зібрання — що пятниці — в хатах своїх одновірців, по можности, по черзі. Тут читається Евангеліє, а російського берлинського видання (т. зв. „штундистка") або той чи инший брат читає „Слово Боже", яке полягає здебільшки в переказуванні своїми словами певних місць з Евангелія, з додаванням цілих уступів з нього, при чому такі промови, в суті речі прості і нескладні (бо „кажуться" при розкритому Евангелію), роблять всеж сильне вражіння на присутних і піднимають авторитет „брата", котрому приписують натхнення Духа Святого. Після читання Евангелія і Слова Божого починають спільно співати — і дуже добре співають, бож селяне люблять співи; хоч трохи одномаїтним напівом. Співають свої штундистські молитви з тзв. „Гуслів". Вичерпавши запас молитов, починають голосно молитися (а инші в той час можуть ще й співати) і тут переплітаються всі три мови — і уривки церковно-славянських молитов, (котрі перекручують нарочито на московський лад), і спеціяльні російські „пісні" з штундиських книжок і вкінці своєрідна, часами натхнена українська мова, яка йде від серця, з цілою силою розкритої віруючої душі (Спроби записати цю спеціяльну народню творчість зустрілись зі сильною ворожнечею з боку присутних. Ось маленький уривок одної записі такої молитви: „О Боже мій милий, о Боже всесильний — помилуй, прости, спаси, сохрани! Погибаю на віки, до скончанія світів Тебе не побачу, з чортами зобачусь! Грішен аз єсьм, грішним був змалку і грішним зостанусь, поки до Тебе не преставлюсь!" і т. д.

Ця голосна молитва — по відомим явищам масової гіпнози ділає заразливо і робить сильне вражіння, навіть на сторонніх слухачів, для спеціяльно-ж підготовлених адептів штунди часто кінчається патольогічними вчинками хорої душі, познаки яких приписують теж впливам Духа святого. Річ ясна: все це гіпнотизує слухачів і доводить екзальтації навіть здоровий організм. (А часто можна побачити і дійсних „одержимих", яким треба психіятра-лікаря). Вкінці — по довгому втомленні молитвою і співами, відбувається більш спокійна частина — Евхаристія, при чому кожний сам ломить і споживає Хліб, що лежить на тарілці і пє з чаші воду з вином. Ця спокійна церемонія психольогічно заспокоює розбурхані душі віруючих. А й крім того цей обряд надзвичайно піднимає самоповагу селянина, бо він почуває себе в штунді рівним священикові православної церкви.

(Докінчення буде).

По широкому світі.

Величезний страйк вуглекопів в Англії заповіджений на 1-го серпня. 1 міліон робітників перерве працю. Істнує загроза, що і француські вуглекопи підуть за їх прикладом.

Радіч згодився прийняти посольський мандат, домагаючись, щоби признано його і иншим членам його партії, яким відобрано це право по останніх виборах до „скупщини". В окрузі Вараждин розпишуть нові вибори.

Хорватія приготовляє на 15-го серпня свято тисячеліття свого королівства. Радіч на авдієнції у короля Александра запрохав його офіціяльно на це свято.

У Шанґаю управа закордонних телеграфічних ліній припинила телефонічну комунікацію тамошнього совітського консуляту, щоби він не міг порозумівається з китайськими комуністами. Совітський консуль є під надзором поліції.

У Москві почнеться цими днями процес грузинських меншовиків. Покличуть 400 свідків, а між ними всіх членів теперішнього уряду.

В югославянськім парляменті прийшло до гострого конфлікту між представниками уряду і послом Давидовичем, який домагався негайного явного оголошення пунктів порозуміння між радикалами і партією Радіча.

Наука, релігія, політика і інтерес.

Довкола процесу за малпу.

Малпячий процес у маленькому містечку Дейтон в стейті Тенензе Зел. Держав Півн. Америки скінчився. Учителя Скопса, що поважився познайомити в школі дітей з теорією еволюції Дарвіна про походження людини — засудили на 100 долярів кари і звільнення зі служби. Куріозний характер цього найдивнійшого з процесів новітнього часу затримано послідовно до самісінького кінця: вже після оголошення присуду оборонець обвинуваченого, прилюдний обвинувsituватель, ба навіть судця виголосили пламенні промови. Не втерпіла і публика, в якої імени тут-же, на салі розправи, виступив з промовою один селянин.

В Дейтоні закінчена лише перша дія малпячої комедії, якої продовження відіграється, у наслідок відклику оборони, перед Найвисшим Судом стейту Тенензе в м. Кноксвіль. Але й тамошня розправа не буде рішаючою, бо справа найдеться перед Найвисшим Державним Судом у Вашингтоні; президентом того Суду є кол. президент Зєдинених Держав Тафт, член секти унітаристів, які не вірять у Єдину Трійцю. Але й Найв. Держ. Суд у Вашингтоні не полагодить остаточно спору за малпу, бо в цій справі матиме ще голос вашингтонський конгрес...

Річ ясна, що тепер вже байдужим є вимір справедливости супроти учителя Скопа. Діло йде про побіду або провал цілої великої партії, яка спирається на реакційне америк. селянство і змагає до ревізії америк. союзної конституції в назадницькому напрямку. Весь малпячий процес є прелюдією до найближчих президентських виборів у Америці, де публичний обвинуватель з Дейтону, Бріян, виступить як суперник Куліджа під виборчим гаслом: „Бог або горилъ!"

Політика є тільки одним боком малпячої медалі, і то блідим і немікавим. Суттю усієї історії, головною причиною затії і товчком продовжування комедії, є чисто американський — бізнес. Малпячий процес є тому прегарним інтересом, що кожний його учасник може на ньому лише скористати. Найкраще вже тепер вийшов на процесі обвинувачений учитель Скопс, який дійсно має вже право молитися до Дарвіна, як до свого патрона, і носити на серці амулет малпи. Бо хоч би всі судейські інстанції осудили його й усі релігійні секти викляли, його карієра запевнена. Кілька тижнів тому нікому ще невідомий 25-літній гімназ. учитель є нині найпопулярнійшою фігурою в Америці. В Ню-Йорку існує вже „Т-во Скопса для оборони свободи думки", в Чікаго велика книгарня імени Скопса, є вже крем Скопса і мабуть швидко танцюватимуть новий танок Скопса. Чоловічок, який досіль займався залюбки спортом а поза кількома загальниковими фразами, виголошеними в щасливу годину у шкільному викладі, нічого близшого не знав із теорії Дарвіна, отримав покликання на катедру антропольогії та природн. наук до найповажнійших університетів Нового Світа. Поки він рішиться прийняти патент наукової слави, він переговорює з великою кіновою фірмою, яка за всяку ціну хоче помискати його як актора до „наукової фільми". Скопс взяв вже величанські гроші за спомини, яких ще не написав, і за відчити, з якими щойно має обїхати Америку. Не рухнувши пальцем, став на протязі тижнів з бідного вчителя багатирем.

Противник Скопса Бріян теж зробив вже нині кращий інтерес, ніж за всю свою дотеперішню політ. діяльність. Згадати лише, що маленька книжечка Бріяна, якої ніхто ніколи не читав і про яку навіть не знали, що існує, нині є розхоплювана в тисячах примірників по 8 долярів від штуки. Містечко Дейтон з 5-тисячми мешканців і цілий край Тенензе певне ніколи не забуде Бріянові того добродійства, яке він зробив своїй батьківщині: завдяки десяткам тисяч чужинців, які наплили туди з цілої Америки на розправу, зацвів у стейті добробут, про який досіль лише мріяли його батьки.

Для загальної характеристики цілого процесу може послужити такий образок: один підприємець з Чікаго, що приїхав до Дейтону, поставив поруч судового будинку буду, в якій цікаві можуть оглядати „Тайни Створіння". Дідуган з довгою сивою бородою пророка, який зве себе „Чемпіоном святого Господа", на порозі запрошує до середини буди всіх, хто хоче навязати близький особистий контакт з Господом, при чому коштує воно дрібничку: 40 долярів!... Такі самі сцени повторяться тепер у Вашингтоні, столиці наймогутнійшої держави в світі.

З нових подій та ідей.

З історії нервових недуг.

Соті роковини Шаркота.

Франція обходила недавно доволі святочно соті роковини приходу на світ найбільшого французького невропольога Жана Мартена Шарко (Charcot). У промові на офіціяльній академії, влаштованій з цієї нагоди в Парижі, назвав міністр Шаркота гордістю французького народу. Представники численних инших народів, що зїхались на отсе свято, величали також память знаменитого лікаря і професора; вони згадували ті часи, коли то славний париський шпиталь Сальпетрієр, де лікував і навчав Шарко, називали Меккою невропольогів. Хто тільки в отсі часи в цілій Европі мав претенсії до глибшого знання нервових недуг, уважав своїм обовязком поїхати в Париж і тут мати своїм „майстром" Шаркота. Слухачами його славних „пятницевих" викладів були поза звичайними студентами медицини ріжні наукові поваги світа. А коли на викладову салю війшов він, окружений юрбою підчинених йому лікарів та адептів, тоді ціла авдиторія „запирала в собі дух", щоб ліпше ловити його слова. Справедливо помічено, що коли Франція ще й нині займає перше місце в науці невропольогії, то це заслуга Шаркота. Зпід його руки вийшли Марі, Бабінскі, Сук і Жане, які нині ведуть перед в европейській невропольогії.

Тяжко подати повний образ діяльности Шаркота і пояснити вагу його наукових творів. Наука про людські недуги старається завсіди у першій мірі відріжнити від себе поодинокі роди недуг, — річ незвичайно важна з теоретичного і з практичного боку. Таке відділення і засування поодиноких хоробових одиниць у невропольогії подекуди труднійше як деінде. А це тому, що ріжні нервові недуги мають дуже подібні симптоми, які, бодай на перший погляд, не ріжняться нічим між собою. Візьмім такий банальний невропольогічний прояв як тремтіння. Відомо, що „нервовій" людині „тремтять" руки, ноги або голова; Але при яких ріжних недугах може виступати таке „тремтіння"! Воно може бути легенького, нешкідливого „зденервування", що перейде без сліду, так само як тяжкої, хронічної, невилічимої недуги, що приковує хорого раз на все до ліжка. Таке саме торкається всіляких нервових „атак" назверх доволі до себе подібних, а прецінь таких ріжних своїм значінням та наслідками. Одні атаки лікуються зимною водою, а ще краще минають самі без лікування, инші до них подібні є покажчиком грізної хиби організму. І так як отся схожість симптомів дезорієнтує лаїків і каже їм переплутувати всілякі нервові недуги, так само зводили вони колись на манівці і фахову медицину. І вони колись в однім кітлі варили ріжні річи. А прецінь усі ті прояви, хоч схожі, не зовсім такі самі. Хтось, кому вказано на дрібні, а прецінь характеристичні ріжниці, не буде не помішає одного симптому з другим. Штука тільки в тім, щоби знайшовся хтось, хто перший, сам, не навчений другими помітив би ті характеристичні риси і показав їх иншим. Цей дар відкривати ріжниці, непомітні для

А. ГАВРИЛКО.

„У гнізді бунту і непослуху".

Вид з вікна. — Куди їду. — Глухий кут. — Його обновитель.

Дня 1. липня, коли в наших ріках був найвищий стан води, а з півночі надходили щораз чорнійші хмари, стояв я при вікні курерського поїзду, що мчав на захід. Поруч мене стояв д-р Ст. Людкевич. Ми оба гляділи на вилягле збіжжа й на розлиті води та жалували знищених плодів хлібороба, як свого добра. Український артист-композитор і український кооператор з журбою гляділи на розміри катастрофи. Кооперація чи музика — все у нас залежне від долі хлібороба.

В Ярославі висів д-р Людкевич. На прощання кинув запит: „А куди вам дорога?"

Я інформував: „Їду поглянути на зразкове польське село — Ліскув. З нагоди міжнародного рільничого конґресу у Варшаві уладжено в тім селі виставку. Польська преса широко реклямує виставку, хвалить незвичайний розвій села завдяки місцевим кооперативам. Краєвий Союз Ревізійний — українська централя кооперативної контролі і пропаганди висилає мене поглянути, який стан села Ліскув, перевірити, як там працювали над піднесенням хлібороба, щоби і ми так працювали".

„Гарно, добре... Від усіх треба нам учитися" — хвалив д-р Людкевич.

Я їхав вдень від години 15-ої до вечера і цілу ніч. Всюди були зарви. Коло Ланьцута на лані стояли вже полукіпки збіжжа. Відти на захід менше лягло збіжжя. Стан води у Вислі страшний. Якась пані, що їхала в моїм купе, вся дрожала, коли ми переїзджали через міст. Я впевняв, що умію плавати, як рідко хто і вирятую всіх.

Коло години другої, на Шлеську за Королівською Гутою, відібрала наш курерський поїзд німецька обслуга. Їхали ми годину через німецьку територію. Свитало. Праворуч і ліворуч простягалися безмежні простори пшениці і жита. Збіжжа не лягло, тут слоти і вітрів не було. Я глядів через вікно й дивувався, що нема ніде ні верби, ні вільхи, ні будяків, ні дикого куща. Над ровом залізничого шляху, на межах піль, серед ланів збіжжа скрізь бачите тільки низкопенні щепи, — яблунь, груш, вишень.

Коли нас знову відібрала польська залізнича служба, тоді по обох боках залізниці були вже безмежні, пусті піски, над ровами росло всіляке дике хабазя, верби, вільхи, деинде дика груша на межі. А щеп на полях не було видно. О год. 8-ій я висів на невеличкій стації Опатівка, калішського повіту. Село Ліскув віддалене від цієї станиці 15 кільометрів.

* * *

Тому 25 літ був Ліскув*) запротореною „дірою", — село занедбане, половина хат розвалена, про якінебудь садки не було й мови. Місцевий парох казав тоді:**) „Лихі тут люде, тяжке життя. Зачали ми будувати церкву, кілька літ вже будуємо, сміються люде довкола, а грошей не можна дістати. хлопи, що зароблять, те пропють". В році 1890. арендар фільварку опустив Лісків перед речинцем, до якого найняв фільварок, бо збридло йому там життя через лиху землю, страшну комунікацію, недостачу робітника. Десять літ пізнійше старенький парох попросив звільнити його.

Тоді прийшов до села 30-літний духовник з Варшави, о. Вячеслав Блізіньскі. Передтим 8 літ він був „сотрудником" у Влоцлавку. Цей священик — це типовий міщух, сам казав, що не умів відріжнити жита від пшениці. Та обнявши сільську парохію, написав на першій стороні свого щоденника: *„Хочу так працювати, щоби парохіянам прихилити неба й хліба"*.

Умів працювати! Скоро докінчив будову церкви, потім в році 1902. заложив споживчу кооперативу „Господар" та „Взаємне обезпечення від огню". Кооператива вела крамничку мішаних товарів, а також провадила господарсько-культурну працю, спроваджуючи помішний погній, ліпші роди збіжжа, щепи то що.

Молодому парохові не йшло легко. „Місцева інтелігенція, як громадський писар, пару польських і жидівських крамарів, навіть один поміщик, робили все можливе, щоби культурну працю пароха над освідомленням народу спинити, щоби того новатора усунути з парохії. Не було влади і інстанції, куди не посилано би жалоб і анонімів. Жалоби висилано одночасно до губернатора, прокуратора і епископа. Та епархіяльний уряд, знаючи великі заслуги молодого пароха, не давав віри денунціянтам, а, навпаки, все ставав у його обороні перед московською владою".***)

Працьовитий священик виправдав надії патріотичної церковної влади. Завдяки його ініціятиві повстає дальше в Ліскові Рільничий кружок (кулко), пожарна сторожа, в якій лунала польська військова команда, будується гарний одноповерховий Народний Дім, закладаються спілкові ткацькі варстати, засновується позичкова Каса, т. зв. „Народній Банк", заводиться лазня і спільна пральня, варстат забавок, молочарська спілка, кооперативна пекарня, збіжеве товариство, яке набуває частину парового млина, будівельна кооператива, рільнича школа, будується величавий будинок на гімназію, в якім від 1921 року ведеться учительська семинарія. Чи не досить на 25 літ праці одної особи?

Питали о. Блізінського, чому відразу основує так багато установ? Пояснював, що робить це нароком, бо „коли замкнуть одну чи дві установи, лишиться ще тільки, що культурна праця не стане ні на хвилину".

Та не саму культурну працю веде священик у господарських і освітних установах. „Хоч московські уряди дуже вважали, щоби поза хліборобськими справами (на зібраннях рільничого кружка) не торкали ніяких инших справ, одначе той припис прикладали рідко. Крім хліборобських, обговорювали на зібраннях справи загальні, суспільні, а навіть політичні.

(Продовження буде)

*) „Wieś Polska Lisków w pow. Kaliskim". Na podstawie badań opr. A. Chmielińska. Wyd. Wystawy „Wieś polska" w Liskowie. Стор. 152.

**) Також. стор. 11.

***) Також, стор. 13.

очей решти людей, цей своєрідний талант бачення мав саме Шарко. Тут лежить, як це зазначив у своїй промові Марі, головне джерело наукових добутків Шаркота. Ріжничкуючи таким чином симптоми, він вспів відділити від себе цілу низку нервових недуг.

Одначе установлення повного образу хороби не вичерпується описом її симптомів. Треба ще відшукати зміни в організмі, які є їх причиною. І знову в царині нервових недуг це справа, хто зна чи не трудніща як деинде. Бо нервові центри, які є осідком цих змін, збережені глибоко внутрі організму і обслонені кістьми, так, що за життя тяжко до них мати приступ. Очам дослідника вони розкриваються звичайно аж при посмертній секції, а й тоді це річ нелегка, бо входять тут у гру часто дрібні зміни, помітні щойно під мікроскопом. Одначе Шарко і тут був майстром. Зваки сотворено спеціяльно для нього катедру невропьогії, він був професором патольогічної анатомії. Отже не диво, що коли нервові недуги стали особливим предметом його зацікавлення, він не міг оставити в тіни поза клінічною стороною цих недуг також їх анатомічного підкладу. І тут також доверщив чимало Шарко, показуючи звязок між хоробливими змінами нервової маси в мізку та хребетнім стрижі і клінічними наслідками цих змін. Із цілого ряду хоробових одиниць таким чином звержених, одну навіть назвали його іменем: хороба Шаркота.

* * *

Поза нервовими недугами, яким відповідають доступні нашим очам зміни нервових клітин та волокон (т. зв. органічними недугами) істнують ще инші, для яких ми таких змін відшукати не можемо. Загально здогадуються, що в цій другій категорії недуг будова нервових клітин остає ненарушена, і тільки їх чинности (функції) є закручені. Їх зовуть тому також функціональними недугами. Обовязки Шаркота як лікаря та професора приневолили його зійти також і на це поле. Особливо визначними стали його розсліди над найважнійшою функціональною недугою, а саме над істерією. Одначе тут метода розсліду Шаркота не була вільна від промахів. Промовці на святочній академії вважали навіть своїм обовязком оправдувати свого „майстра", розяснюючи, які обставини довели його до помилок.

Істерички, які своїми штуками неодного пошили в дурні, вспіли ошукати навіть великого професора. Істерія лучиться з незвичайною податністю на суґестію. І вистачить, коли недосвідчений лікар дасть якимсь чином зміркувати істеричці або істерикові, що він вважає імовірним в данім випадку появу якогось хоробового симптому; коли істеричка вважає даного лікаря „авторитетом", то під впливом суґестії цей симптом напевно виступить, якогонебудь він був би роду. І на тій точці промахнувся Шарко, беручи те, що було прикмовим впливом суґестії, за сутий, спонтанний, необхідний симптом хороби. Сальпетрієр переповнилось істеричками, які, мов на команду, виконували „великі" атаки у „класичній" формі, накиненій їм подекуди таки самими лікарями. Одначе ця „класична" форма великої істерії удержувалась тільки так довго, як довго в Сальпетрієр лікував Шарко і його школа; вона зникла, коли на його місце прийшли инші лікарі, які перестали вірити у „класичність" отсих атак, вироблений Шаркотові його пра-тивниками закид, що він замісць лікувати плекав у своїм шпиталі на велику скалю істерію, не є, здається, без зерна правди.

До характеристики великої людини можна докинути ще те, що він не любив Німців, та не хотів брати участи в наукових конґресах, організованих у Німеччині. За те був він горячим прихильником французько-російського порозуміння, а в його хаті відбулись навіть раз важні сходини двох діячів французького та російського *), яких метою було надати отсьому порозумінню конкретні форми.

Д-р Ст. Балей.

*) Були це Ґамбетта та великий князь Миколай.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

НОВИНКИ.

— Відгуки варшавської стрілянини. Один з ранених комуністів, зловлений підчас перестрілки з поліцією на вулицях Варшави, що назвав себе Туровичем та Фіялковским, називається Гібнером. Був у 1920 р. засуджений на 5 літ тяжкої вязниці, виміняний до Росії і в Мінську працював у „чрезвичайці".

— „Посол" і шансонетка. Директор канцелярії угорського посольства у Варшаві — отже майже посол — що має прізвище гідне актора: Пляті Ірі, захопив 18.000 долярів і одну кабаретову артистку, землячку, та втік на кращий хліб.

— Модерна сензація виглядає так: молода дівчина, дочка мільйонера, власника кількох домів у Варшаві, наважується на своє життя. Перед смертю каже собі закликати голову дефензиви, признається, що була комуністкою, а тепер кається у своїй діяльности і хоче виявити йому чимало тайн. Та покищо ні про одну з тих тайн часописи не пишуть.

— Промоція в Ґрацу. В суботу дня 18. липня п. р. промувався на доктора „rerum politicarum" п. Козьма Близнюк бувший віцеконзуль при уряді ЗОУНР. у Відні.

— Біла камізолька. „Нєє Вінер Журналь" з дня 24-го ц. м. подає таку новинку: „Одному польському міністрові у повороті з чужини додому, трапилась неприємна пригода. Студенти одної польської меншости закидали його зігнилими яйцями, через що його камізолька зазнала дійманючої шкоди. Ясно, що міністр не міг бути вдоволений такими „закидами". Та менш-більш кожна людина, що бере участь у громадськім життi, мусить мати до певної міри білу камізольку, а міністр уже спеціяльну."

— Сучасні діти. До нашої редакції зголошується львівський залізничник, батько ґімназиста Івана Волод. Жидачека, уч. II кл. укр. головної ґімн., який одержавши ще на 1-ий курс п. р. погане свідоцтво, в марті щез з дому і до цього часу не вернувся. Розшуки поліції за хлопцем не дали ніякого висліду. Прибитий батько, догадуючись, що син утік за Збруч, просить, щоби бодай цим шляхом подати до відома всіх, хто би що знав про нього, що не мав наміру карати його за злий поступ у науці і бажав би мати звістку про сина.

— З мінської атмосфери. Польська преса подає інформацію, що на місце дотеперішніх банд, прицілених до мінської чрезвичайки, які мали на меті боротись з білоруськими повстанцями, тепер утворено чотири нові, під проводом Стерна, Лявра, Лизогуба та Дунайця. Кожна з банд має від 40 до 60 людей, — забезпечена у добрі рушниці, ґранати та кулемети.

— Зразкове місто вуличного ладу це Льондон. Для вигоди всіх громадян, з огляду на скількість автомобілів, у ріжних пунктах міста рішено побудувати безплатні ґаражі, де можна буде переховувати автомобілі безплатно.

Чи Ви вже є членом Кооперативи „Рідна Школа"? Як ні, то впишіться негайно! Один уділ (пай) 5 зол., число уділів необмежене. Вписове 50 ґрошів. Заяви приступлення можна одержати в кождому Кружку У. П. Т. — Пишіть і посилайте гроші на адресу: Дирекція Кооперативи „Рідна Школа" Львів, Ринок, ч. 10. II. пов.

„Стара Україна".

Часопис історії і культури. — Другий річник (1925 р.) ч. I.—VI.

Перші числа сьогорічної „Старої України" приносять рівно добірний матеріял, як перший річник, що здобув видавництву поважний круг читачів. Деякі теми мають характер просто сензаційний.

Проф. Іван Огієнко подає вістку про Молитовник кн. Володимира Великого, — невідому дотепер памятку нашої літератури, найстарший відомий переклад у староруській мові. Памятник справді сензаційний. Як виходить із записок, поміщених на книжці, писав її якийсь Сава, мабуть з Новгорода Великого 999 р., а дарував її князь Володимир Великий своєму стрисві Добрині 1000 р. — Записки такі несподівані, що аж не хочеться вірити, що памятка непідроблена; але маємо її у копії XIV. в., писаній на пергамині, що покищо ніяких підозрінь не розбуджує. Знайдено цей рукопис на Поділлі, а тепер він знаходиться в руках архієпископа укр. автокефальної церкви Івана в Америці.

Друга інтересна стаття, що торкається історії княжих часів, — Ілька Борщака про Анну Ярославну, доньку Ярослава Мудрого, жінку французького короля Генриха І. Автор, відомий з своїх дослідів про українсько-французькі відносини, дає нові біографічні вістки про княжну і незвісний дотепер портрет Анни Ярославної, значно старший від другого, який стрічаємо у підручниках історії.

Д-р Ів. Німчук дав розвідку „Галицький князь Роман на престолі Австрії", — це стаття із великої серії „Українські памятки і традиції у Відні".

Епископ д-р Йосиф Боцян подає тимчасову звістку про ново-відкритий у Коєхові український переклад Апостола й Апокаліпси з XVI. в., — памятку, що чекає ще докладного розсліду, але вже тепер звертає увагу своєю народньою мовою.

Сензаційний зміст має „Вивід прав України" гетьмана Пилипа Орлика, опублікований І. Борщаком; це меморіял для европейських держав, в якому подані точки тайною договору гетьмана Мазепи з Карлом XII.

Редактор „Старої України" Іван Кревецький розпочав студію про Королівство Галичини і Володимирії, 1772—1918 р.

Ч. III.—IV, присвячене памяти Шевченка, дає ряд причинків до пізнання життя і творчости поета. П. Зайцев подає проект заснування музея, присвяченого Шевченкові, де були б зібрані автографи поета або знимки з них, малюнки, листи до нього, портрети, бібліотека, памятки культу Шевченка і ин.; І. Кревецький дає огляд памяток по Шевченкові у Львові, д-р І. Брик про памятки по поетові в родині Ускових на Поділлі; д-р К. Студинський про ілюстрований „Кобзар" з 1844 р., — до статті долучені непубліковані рисунки Бальмена і Башилова, з портретами Шевченка; дальше є ще спомини Ол. Кониського, замітки І. Огієнка, Зайцева, Студинського, С. Чарнецького (про „Назара Стодолю" на галицькій сцені) та Шевченківська бібліоґрафія П. Богацького і В. Дорошенка.

З инших ділянок є ще статті про український екслібріс, причинки до справи нагробника друкаря Івана Федоровича, замітка про ново-віднайдені драматичні твори XVII. в., дещо про Костомарова, замітки з історії галицького театру, доповнення про могили визначних Українців, хроніка наукового життя, бібліоґрафія.

Багацтво змісту дає часописові заслужену рекляму; при незвичайній дешевости передплати „Стара Україна" може числити на велике поширення в кругах, які дорожать минулим України *).

Д-р Ів. Крипякевич.

*) Річна передплата „Старої України" виносить 10 зол., ціна числа 1 зол. Адреса Адміністрації: Львів, Чарнецького 24.

Студентські справи.

Високі школи у Варшаві.

Подається до відома всіх зацікавлених, що інформацій про вступ до високих шкіл у Варшаві (з 15. VIII. розпочинається приняття подань про вступ) уділює Союз Українських Студентів Емігрантів у Польщі. Адреса для листів: Warszawa. Ozólnik 11a m 21 M. Jermołajew. Инші українські газети зволять ласкаво передрукувати.

Управа.

З судової салі.

Процес Коригабера і тов. — за обманство і вимушування.

15-ий день розправи.

(Продовження.)

Свідок жидівський посол д-р Розмарін зізнає без заприсяження. Зміст його зізнання покривається здебільша зі зізнанням посла Зоннерштайна, з яким Розмарін спільно ділав у штайґерівській справі на варшавському ґрунті. Заперечує, наче би серед Жидів роблено складки на справу Штайґера. Подає, що повідувався телефонічно з редакції у Лукомского про справу Штайґера. Лукомскі відповів: „Щодо Штайґера, то все стверджене. Я сконфронтував його з віцеміністром Сеньїцкім і той пізнав його" (?!). Дальше Лукомскі заявлював, що дістав докази, що Штайґер є комуністом і тільки прималювався до сіоністів. Справою Штайґера, як загально-жидівською, займався посольський клюб. клюб з моментом, коли появився комунікат, що жидсіоніст в порозумінню з Чехом зробили замах. Розказує про подробиці, про анонімовий лист „української боєвої організації", як то якийсь хлопець приніс його до редакції „Хвілі" і віддав панночці, як два редакц. співробітники дали відфотографувати його, ред. Брат (референт українських справ у „Хвілі") переклав його на польське, д-р Лев Ганкевич прочитав його, а д-р Ґрек передав трибуналові. З історією Микитина стрінувся вперве в каварні „Це-ля-Пе", коли присівся до столика Єґера, Ґлязермана і Дворжіцкого. Тоді теж вперве пізнавсь з Коригабером. Справа заінтригувала його тим, що, як довідався, інсп. Лукомскі зіґнорував донесення, зроблене за посередництвом фотоґрафа Мінца. При першій особ. зустрічи з Микитином, яка послідувала безпосередньо після згаданої розмови в каварні, Микитин довові, але виразно й недвозначно скаже відомі зізнання. Він казав теж, що остеріг заздалегідь Кайдана перед замахом на президента, але Кайдан це зіґнорував. Микитина заінтриґувала поява Паньчишина у Львові в день приїзду президента, бо М. знав, що П. у Львові нема. Паньчишин — казав Мик. — є визначним членом терорист. організації і разом з Фідиком був на місці замаху. Варшавська комісія приїхала до Львова головно наслідком заходів свідка, який прийшов до переконання, що львівська поліція не стоїть на висоті завдання, а її комендант має якийсь інтерес в тім, щоби не допускати до голосу людей, що хотять доказати невинність Штайґера. Начальник департ. безпеки в м—стві внутр. справ, Пілецкі, висловився теж легковажно про вартість львівської поліції.

На тлі питань оборони, звернених до свідка, приходить до гострої перепалки поміж обороною і предсідником трибуналу. Предсідник ухиляє усі питання, що торкаються способу ведення слідства суддею Рутком. Обор. д-р Ґрек гостро протестує проти ухилювання питань без мотивів; обор. д-р Глушкевич звертає увагу на нечуваний в історії факт, що всі обвинувачені однозгідно квестіонують важкість слідчого акту. В таких умовах ціле свідство є неважне. Трибунал по нараді затверджує ухилення питань і робить увагу д-ру Ґрекові.

Свідок Цеховскі, політичний аґент з Варшави, нині пове. урядовець, оповідає історію свого виїзду з Варшави з 3-ома иншими агентами по наказу інсп. Піонткевіча з метою інвіґілювати Микитина. Свідок стверджує, що Микитин цілі дні, з ранка до вечора, просиджував у своєї нареченої Штайнінґової. З Микитином познайомив його особисто інсп. Піонткевіч. Повідомлені Микитином про адресу Паньчишина разом — свідок і Микитин — виїхали до Каліша, місця військової служби Паньчишина. Там свідок арештував Паньчишина. В дорозі до Варшави не казав йому причини арешту, лише щойно у Варшаві, при допиті. Почувши, що він обвинувачений у співучасти в замаху на віцепрезидента, Паньчишин сказав: арешти у Варшаві. Паньчишин зблід і признався. За те заперечив рішучо участь у замаху на президента. 5-го вересня рано Паньчишин був у Львові, — що робив пополудні і вечір не міг пригадати собі. Після перевезення Паньчишина до Львова, переслухував його інсп. Піонткевіч в присутности ком. Гаха в окружній команді поліції. Паньчишин зажадав конфронтації з Микитином. Перед конфронтацією свідок і інсп. Піонткевіч звертали увагу Паньчишинові, що його зізнання загрожують життю двох людей, і тому хай він добре подумає, заки що скаже. Але Микитин, приведений перед Паньчишина, в очі закинув Паньчишинові замах на президента. Паньчишин крикнув: брехня! Тоді арештовано у Львові Лотоцького і ще одного українського студента.

На внесення прокуратора рішено перевести конфронтацію з Цеховскім і тому затримано цього останнього до розпорядження суду.

16-тий день розправи.

Заповідь, що розпізнатиме Пальчишин, який ставе око в око зі своїм обвинувателем Микитином, стягнула до судового будинку при вул. Баторого величезний натовп народу. Всі входи до суду і до салі розправи сильно обсаджені поліцією, яка строго перевірює карти вступу.

На початку розправи обор. д-р Перацкі зголошує ряд внесень оборони. З окрема: на переслухання в характері свідка Клавдія Філясевіча і лікарів-психіатрів, що оглядали вбивцю пок. Корвела, на обставини, що пропонований прокуратором на свідка Роман Філясевіч від ранньої молодости є схильний до фанфаронади і брехунства і що є скінчений дегенерат, якому не можна вірити. Дальше д-р Перацкі вносить на переслухання в характері свідків вязнів Гутника, Пінка і Павличка, перед якими Микитин довав казати, що був свідком замаху, доконаного через Пальчишина. Крім того вносить на переслухання як свідків адв. д-ра Бромберга і Саля Лібліха (властника кавярні „Де-ля-Пе“) на те, що обв. Дворніцкі згадував їм, що попав на слід злочинців наслідком інформацій Микитина, та що обвинувачені Жиди є невинні і що він, Дворніцкі, обвинувачував їх у слідстві лише з метою добутися на волю. Як дальшого свідка пропонує д-р Перацкі інж. Вельчера на доказ, що Єгер не таївся з відомостями, отриманими від Микитина. Шоби доказати, що замах був доконаний з кол близьких Пальчишинові, д-р Перацкі пропонує на свідка Владислава Гендриковского, б. шефа політ. поліції у Станиславові, який ще 4 вересня перестерігав львівську поліцію перед замахом.

Свідок Ян Мариняк, учитель з Острова Мазовецького, твердить, що Пальчишин і Фідик є терористами, що Пальчишин від мая 1924 перебував у Москві на спеціяльному диверсійно-терористичному курсі, що до Львова Пальчишин прибув на кілька днів перед приїздом президента, та що Пальчишин просив 6-го вересня свідка, проходжуючись разом по вулицях, шоби не пхатися поліції в очі.

Обор. д-р Перацкі вносить на покликання як свідків надком. поліції Мітлеснера і інсп. поліції Шарского, які посвідчать, що політ. поліція веде тепер дальші доходження в справі замаху і є на сліді дальших доказів у цій справі. Дальше: переслухати б. міністра внутр. справ Гібнера, начальника департаменту безпеки Ціхецкого і урядовця того департаменту Твардy, на факт, що м-ство внутр. справ заказало львівській поліції доносити м-ству про всі подробиці слідства в справі замаху і що вони були здивовані, що львівська поліція цілком промовчала донесення Міхца. Це було причиною висилки до Львова інсп. Пйонткевіча з агентами.

Прокуратор не противиться внескам оборони. Вносить на переслухання суд. аплікантa Бляшкого на виправдання судді Рутки і Пйотровского перед закидом щодо вимушування ними зізнань на Микитині і Дворніцким, і „впадовцу“ Керебку на обставину, що арештований Микитин з власної ініціятиви подав деякі важливі подробиці справи.

Адв. д-р Ляндау вносить на переслухання Генрика Мадера з Белза, Фанти Арбайтмана зі Ст. Самбора і адв. д-ра Уляжа зі Львова на факт, що Коригабер не робив тайни зі своїх відомостей від Микитина, і дальше: поліц. агентів Цвікліньского і Баньчаковского на факт, що Коригабер помагав слідити Микитина.

Трибунал застеріг собі висловитись щодо всіх тих внесень пізнійше.

Адв. д-р Лев Ганкевич зізнає як свідок, при спротиві оборони, на обставину, що він у першій хвилині, як тільки д-р Розмарін показав йому в суді анонімовий лист „Укр. Боєвої Організації“, сказав: „це фальсифікат, — дурний трік оборони“. Д-р Ганкевич застерігається, що не є ніяким спеціялістою-лінгвістом і що цей свій погляд був його відруховою фразою. Виринає питання, наскільки взагалі можна говорити про істнування Укр. Боєвих Організацій.

Д-р Ганкевич: Про їх істнування я довідався підчас великих політ. процесів у Львові від п. прок. Гіртлера, а це дуже поважне джерело“. Д-р Ганкевич каже, що його особисте пересвідчення таке, що Штайгер невинний.

Д-р Ганкевич зголошується як заступник пошкодованої сторони, Пальчишина. Оборона противиться, кажучи, що Пальчишин взагалі не є пошкодований. Прок. стверджує, що арештування Пальчишина і всі з того випливаючі для Пальчишина втрати послідували безпосередньо наслідком доносу Микитина. Трибунал допускає д-ра Ганкевича до заступництва Пальчишина як сторони пошкодованої.

Д-р Ганкевич зголошує лист Яворского, б. секретаря комуніст. партії, нині вязня у Вронках, що в комун. партії ніколи Микитина не було, отже, що всі зізнання Микитина про страх перед зрадженими комуністами etc. є простою фанфаронадою.

Оборона противиться прикладати якунебудь вагу до зізнань комуністів, як членів нелегальної партії, відносно внутр. партійних справ. Д-р Грек заявляє, що допущення відчитання листу Яворского буде прецеденсом на будуче, коли при кожній справі якогось комуніста суд мусітиме запитувати офіціяльно нелегальну комуніст. партію, чи даний обвинувачений є членом партії чи ні. Одночасно оборона в протиставлення внесення адв. д-ра Ганкевича вносить на відчитання актів з процесу Брехера і тов., де є докази, що Микитин виконував комуніст. партійні функції і як такий був пошукуваний поліцією.

Обор. д-р Ляндау вносить на відложення конфронтації Пальчишина з Цеховским, а то тому, що оборона не встигла ще познайомитись як слід з актами справи Пальчишина. Трибунал прихиляється до внесення і таким робом публика була розчарована, не діждавшися появи Пальчишина.

Свідок інсп. політ. поліції з Варшави Пйонткевич, який з доручення міністерства провадив у Львові слідство в справі Микитина-Пальчишина. Оповідає детайльно подробиці, як то вперве дізнався про справу у Варшаві і як його вислали до Львова, де стрінувся з послом Зомерштайном і Микитином: дальше і про переслухування Пальчишина і про звязок цього останнього зі справою Багіньского і Вечоркевіча (напад на військову вязницю у Варшаві). Свідок твердить, що Пальчишин і Фідик є визначними членами терористичної організації. До Микитина свідок набрав довіря, бо перевірив його правдомовність в кількох инших випадках „всипання“ комуністів. Пальчишин у слідстві рішуче перечив участи в замаху. Свідок стояв у тісному контакті з воєводою Зіминим і надпрокуратором Маліною, яких інформував про хід слідства. На загал зізнання Пйонткевіча покриваються зі зізнаннями його помічника Цеховского.

На переслуханню Пйонткевіча закінчено суботнішню розправу.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Що чекає варшавських комуністів?

Слідство в справі зловлених 17. ц. м. на варш. вулицях польських комуністів скорим темпом йде наперед. Справу передано вже до доразового суду і на днях буде визначений речинець розправи.

Експльоатація острова Сахалін.

Японський уряд приступив до експльоатації концесії на Сахаліні. Утворюється два синдикати з капіталом 10 міл. єн. Один синдикат для вугля, другий для ропи.

Перед ґен. страйком анґлійських гірників.

Переговори між властителями копалень і гірниками дійшли до мертвої точки. Делегати англ. гірників порішили взяти участь в виконавчій міжнародній комісії в Парижі, де звернуться до делегатів Франції, Бельгії і Німеччини з пропозицією бойкотувати висилку вугілля до Англії.

Польські монархісти.

18. ц. м. під проводом ген. Рашевского відбулось згідно донесень познанських денників конституційне зібрання пол. монархістичної організації. Презесом обрано ген. Рашевского, віцепрезесом проф. Грабовского, ген. секр. Робаковского.

Дальша евакуація Рурського басейну.

Друга фаза евакуації Поруря розпочалась звільненням від гарнізону департаменту Секвани. Окуп. влада в Дісельдорфі подала до відома, що опущення його має відбутись в часі 12. до 16. серпня.

Повстанчий рух на Україні.

За відомостями, які йдуть через Румунію з Одеси, повстанчий рух в околиці Кременчука прийняв великі розміри. Заряджено загальну мобілізацію. Залізниче сполучення з Одесою перерване.

Чума в Росії.

Згідно з новими донесеннями, чума в районі Царицина дуже поширюється. Зареєстровано дотепер 44 випадки в них 31 смертельних. Рівночасно на Поволжу шириться епідемія малярії, що набирає застрашаючих розмірів. Повний брак лічничих засобів.

Грізні пожари в Німеччині.

Виникли великі пожари лісів в околицях Ратенав і Лінебурга. Між Ратенав і Лабою цілий комплекс лісів, що займає більш як 40.000 морґів, представляє одно море огня. Пожарам сприяє висока температура. Всі зусилля висланих на місце пожарів полків піхоти і піонерів сходять на марне.

Біржа.

Львів, 25. липня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 5·19 — 5·19½, канад. дол. 5·09 — 5·09½, чеські кор. 0·15¼ — 0·15½, леї 0·02¼ — 0·02½, франц. франк 0·25 — 0·26½, швайц. фр. 1·01—1·02, анг. фунт. 25—25·10.

Золото. 20 кор. 21·80—21·90, 20 франк. 19·80—19·90; 20 марк. 24·85—25·00; 10 руб. 26·85—26·95.

Срібло. Австр. кор. 0·43½—0·43¾, 5 австр. кор. 2·27—2·28, фльорени 1·17—1·19, рубл. 1·83—1·85, рубель дрібним сріблом 0·82—0·85.

„Голодному Селу“.

Вп. Жертводавців, які зложили на допомогу „Голодному селу“ в місяці липні 1925 в золотих:

Ч. 31. липень 1925. р.

О. М. Гуньовський — Махнівці, збірка 6 зол., о. Ник. Семенюк — Сороки 8. (2.50 від себе, а 5.50 від б-тьох парохіян), А. Маркевич за Український Еміграційний Комітет в Кракові збірка: проф. Фещенко Чопівський 10, інж. Деревянко 6, Мурський 5, Сапіга 1, Лада 5, Терещенко 1, Суходолік 3, Коломиєць 1, Маркович 1. разом 33 зол., о. Д. Дзяма — Бубрівка 10, И. Романюк — Дубрівка 2, о. Пелехатий П. — Дмитровичі збірка 15.40, збірка на листу ч. 49, а то: Ф. Волчук 5, П. Лунь 20, М. Галібей 5, разом 30 зол. Обєднання Українських Організацій в Америці 500 долярів, через Земельний Банк: Союз Українок в Белзі 50 зол., А. Пелеський — Броди 25 зол., М. Котецька 7.45 зол., А. Харук — Вунсакет збірка 100 долярів. М. Рибак — Чепкімер (Америка) дохід з фестину 50 долярів, Т-во ім. Бесарабової, Форт Вілієм 10 долярів. До дня 22. липня зібрано включно золотих 15,995.27 і 1.101.25 долярів.

✝ Посмертні згадки.

Дня 14. ц. м. помер в санаторії в Будах Ч. С. Р. тов. **Дмитро Худобяк**, канд. медицини, урodж. дня 3. XI. 1894 р. в Оришківцях, повіт Гусятин.

Не зазнав він у своїм життю багато радісних хвилин. Вже від найраньших літ була йому доля мачухою і не усміхалась до його ніколи, так, що за весь час своїх гімназійних студій у Коломиї зносив голод та холод в повному значінні цих слів. Невідрадний матеріяльний стан батьків кидав Покійного в обійми злиднів і змушував заробляти на хліб. Та такі невзгодини не відбирали у нього ні охоти, ні любови до книжки! Він належав до найпильніших учеників.

Світова війна застала його ще гімназистом, та це не зупинило Покійного вступити 1914 р. в ряди У. С. С., та пережити з ними воєнне лихоліття.

У час великих днів Українського Народа стояв Він у лаві борців, розуміючи вповні вагу менту.

1921 р. переходить Карпати і записується в Празі на медичний факультет. Та надмірна праця, не тільки умова, але і фізична, знищили вже й так війною підірване здоровля і на порозі кращого життя паде він від грізної недуги туберкульози.

В. Ст-к.

ОПОВІСТКИ.

Український хор Д. Котка: Вівторок 28.VII. Болехів.

Конкурс.

на Управителя приватної гімназії УПТ. в Дрогобичі. Подання вносити до Головної Управи Українського Педагогічного Т-ва у Львові, Ринок ч. 10. II. пов. до 15. серпня 1925. Вимагається учительський іспит і попередна служба в державній гімназії. Платня наближена до аналогічної платні державної.
113 1—1

За редакцію відповідає І. Рудницький. — Видає Видавнича Спілка „Діло“. — З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10.